

STANOVISKO SVAZU ENERGETIKY ČESKÉ REPUBLIKY KE SDĚLENÍ ACCELERATEEU – ENERGY UNION

Kontaktní osoba: Jan Šebesta, jan.sebesta@svazenergetiky.cz
12. května. 2026

Svaz energetiky České republiky (SEČR) vítá zveřejnění sdělení AccelerateEU a reakci Evropské komise na aktuální energetickou krizi způsobenou geopolitickými otřesy v oblasti Blízkého východu a uzavřením Hormuzského průlivu. Zároveň ale považuje za nezbytné upozornit na několik aspektů, které sdělení v dostatečné míře nezohledňuje.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K chybějícímu finančnímu zajištění dlouhodobých opatření

Text sdělení obsahuje řadu krátkodobých i dlouhodobých opatření, které mají přispět k řešení energetické krize spojené s dodávkou fosilních paliv do EU ze třetích zemí, včetně harmonogramu jejich očekávaného představení. Smyslem má být pokračování v cestě EU27 směrem ke klimaticky neutrální ekonomice a urychlení zavádění opatření pro výrobu energie uvnitř EU.

I přesto, že představené kroky v oblasti okamžitých řešení a koordinace všech členských států mají smysl, dokument zcela postrádá návrhy na finanční zajištění dlouhodobých opatření, tj. zejména rozsáhlých infrastrukturních investic do čistých technologií z prostředků EU.

2. K revizi systému ETS

Nad rámec výše uvedeného je třeba reflektovat i připravovanou revizi systému EU ETS, která má nastavit parametry po roce 2030.

Diskutované změny, zpřísnění emisního stropu či rozšiřování systému o nové prvky, mohou dále zvyšovat tlak na ceny povolenek a tím i náklady pro průmysl.

V kombinaci s již existující volatilitou trhu a rozšiřováním ETS na nové sektory tak hrozí prohlubování nejistoty pro investiční rozhodování a další oslabení konkurenceschopnosti evropských firem. Klíčové proto bude zaměřit revizi na posílení stability a předvídatelnosti systému, omezení nadměrných cenových výkyvů a zajištění efektivního využití výnosů z ETS na podporu dekarbonizačních investic.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

3. K části 2.1 Přínosy EU koordinace

Podporujeme koordinaci členských států EU při plnění zásobníků plynu.

Odůvodnění:

V ČR mají podzemní zásobníky plynu kapacitu přibližně 3,45 bcm (mld. m³), které během topné sezóny dokážou zajistit významnou část spotřeby plynu, tedy společně s přepravní infrastrukturou mají nezastupitelnou roli v zajištění energetické bezpečnosti. Například během zimy 2025/26 bylo ze zásobníků do české plynárenské soustavy dodáno 31,7 TWh plynu, což činilo přibližně 55 % spotřeby v tomto období.

4. K části 2.2 Ochrana průmyslu a občanů před cenovými výkyvy

Je třeba zajistit dostatečnou a vhodnou podporu úsporných opatření.

Sdělení odkazuje většinou na již existující iniciativy (např. Citizen Energy Package z března 2026). Současně uvádí, že je EK připravena asistovat členským státům při vytváření finančních pobídek, nicméně už neuvádí, jakým způsobem (s výjimkou Sociálně klimatického fondu EU) má být podpora domácnostem a podnikům poskytnuta.

Na příkladu ČR je zřejmé, že bez finančních pobídek ze strany státu v podobě přímých dotací nebo finančních nástrojů s vyšší mírou dotačního ekvivalentu, výrazně klesá ochota i potenciál domácností i podniků realizovat úsporná opatření směřující ke snížení spotřeby energií.

5. K části 2.2 a tepelným čerpadlům

Žádáme, aby při plošném zavádění tepelných čerpadel byl zohledněn technické a ekonomické bariéry. Podporovaná technologická řešení by měla být vždy založena přednostně na bázi obnovitelných, resp. bezemisních, technologiích a palivech, navržená opatření by však neměla vést k úplné eliminaci fosilních zdrojů. Tam, kde není přechod na alternativní zdroje technicky proveditelný a nákladově efektivní by měla být umožněna opatření na hybridizaci stávajících zdrojů, kdy míra podpory hybridních zdrojů by měla zohledňovat míru využití obnovitelných zdrojů.

Odůvodnění:

Plošné zavádění tepelných čerpadel nepovede bez dalších opatření automaticky ke snížení spotřeby fosilních paliv. Tomu by tak bylo pouze v zemích kde i v zimním období bude elektrická energie potřebná k jejich pohonu vyráběna z obnovitelných zdrojů, či jádra. Plošné zavádění tepelných čerpadel znamená potřebu výrazného zvýšení kapacity nových zdrojů elektrické energie.

Protože ale není zimním období možné dostatečně využít solární energii, větrná energie se rozvíjí relativně pomalu a přírůstek jaderných zdrojů je velmi dlouhodobý proces, zbývá v přechodném období nezbytné zajistit dostatek flexibilních a říditelných zdrojů a kapacit pro akumulaci. Těmito zdroji mohou být jak kapacity bateriové akumulace, tak výrobní kapacity založené na zemním plynu, bioplynu či jejich budoucím mísení s vodíkem, které hrají důležitou roli při zajištění stability soustavy, bezpečnosti dodávek a řízení špiček spotřeby.

Dále není vhodné uvažovat s plošnou náhradou fosilních paliv tepelnými čerpadly bez výjimek, ale je nutné posuzovat v hlubším kontextu ekonomiku každého projektu zvlášť a současně posuzovat i vliv vyvolaných investic do zdrojů i sítí elektrické energie.

6. K části 3

Žádáme do plánovaných akcí EK zahrnout i možnost navýšení těžebních kapacit plynu v EU, která povede ke snížení dovozní závislosti.

Odůvodnění:

Poslední roky i dekády ukazují na klesající trend v domácí těžbě zemního plynu, přičemž Evropská unie se ve svých politikách, včetně iniciativy AccelerateEU, zaměřuje především na diverzifikaci dodávek, zejména prostřednictvím LNG, a na maximální rozvoj domácích obnovitelných zdrojů.

Zemní plyn, i navzdory jeho zvýšené ceně v důsledku geopolitického napětí a krize na Blízkém východě, však i nadále zůstává cenově dostupným palivem. Zároveň představuje palivo s potenciálem postupné dekarbonizace prostřednictvím jeho nahrazování obnovitelnými a nízkoemisními plyny. S jeho využitím při výrobě elektřiny a tepla, v kombinované výrobě elektřiny a tepla, v průmyslu i v domácnostech je proto nutné počítat i v následujících desetiletích.

Úsilí o snižování dovozní závislosti by proto mělo zahrnovat také posouzení možností rozvoje domácí těžby na území členských států EU s prokázanými a ekonomicky vyčíslenými zásobami, pochopitelně s ohledem na ekologická omezení a legislativu.

7. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Je třeba konkrétními opatřeními podpořit výstavbu jaderných zdrojů i zrovnoprávnění nízkouhlíkového vodíku.

Vítáme zmínku o potenciálu rozvoje jaderné energetiky v EU kromě zmiňovaných OZE. V současné době však není v EU nastaven rámec, který by urychlení výstavby nových jaderných zdrojů, a to jak velkých, tak i SMR a AMR, jednoznačně podporoval, jako je tomu v případě např. povolenacích procesů a akceleračních zón u směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (směrnice o OZE). Rovněž postrádáme další nástroje pro naplnění tohoto dlouhodobého cíle rozvoje nízkouhlíkových zdrojů v EU, jako jsou možnosti urychlení schvalování veřejné podpory či usnadnění financování z veřejných nebo soukromých zdrojů.

Z navrhovaných akcí, které v nejbližší době hodlá EK představit se jako užitečný nástroj jeví změna podmínek pro výrobu obnovitelného vodíku. Tento krok má pomoci nastartovat neexistující vodíkové hospodářství v EU, nicméně již nyní je třeba upozornit na nutnost zrovnoprávnění vodíku z nízkouhlíkových zdrojů (např. CCS/CCU nebo využití jádra) s obnovitelným vodíkem, pokud jde nejen o jeho využití k plnění EU cílů, ale např. i možnosti jeho podpory formou dotací nebo finančních nástrojů.

8. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Žádáme zavedení evropského mechanismu pro snížení rizik při investicích do vodíkových sítí, např. ve formě záruk apod.

Odůvodnění:

Sdílíme názor EK, že vodíkový trh se rozvíjí pomalu, vyžaduje úpravu regulačního rámce a že cílem EU je urychlit nasazení vodíku. Jako nezbytnou součást rozvoje trhu s vodíkem v EU shledáváme zavedení evropského mechanismu pro snížení rizik při investicích do vodíkových sítí. Takový mechanismus by umožnil budoucím provozovatelům přepravních soustav s vodíkem učinit finální rozhodnutí o investici do nových nebo repurposovaných vodíkovodů, které umožní zejména sektoru průmyslu a energetiky využívání vodíku jako nízkouhlíkového nebo obnovitelného paliva tam, kde nasazení vodíku představuje nákladově efektivní a realistickou dekarbonizační alternativu.

9. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Žádáme v plánovaných akcích EK více zohlednit roli vodíku v rámci snižování spotřeby dovážených fosilních paliv či jako zdroje sezónní flexibility, a to v míře, která bude nákladově efektivní a realistická.

Odůvodnění:

Investice do technologií umožňujících přechod od uhlí k zemnímu plynu jsou v České republice současně doprovázeny průběžnou obnovou a modernizací plynárenské infrastruktury, včetně její přípravy na přepravu obnovitelných plynů. V této souvislosti bychom rádi zmínili, že biometan z technologického hlediska nevyžaduje významné úpravy plynárenské sítě. V případě vodíku očekáváme jeho výraznější rozvoj a přepravu prostřednictvím upravené (repurposované) infrastruktury na přelomu 30. a 40. let. Rozvoj vodíkové infrastruktury je přitom nezbytným předpokladem pro vznik fungujícího a likvidního trhu s vodíkem. V krátkodobém horizontu umožní obnovitelný vodík dekarbonizovat stávající spotřebu vodíku, a v dlouhodobém horizontu nahradit část spotřeby dovážených fosilních paliv, zejména v průmyslu a těžké dopravě. Systematická integrace elektrických a vodíkových sítí může poskytnout potřebnou sezónní flexibilitu. Skladování energie sehraje v evropské energetické transformaci klíčovou roli – do roku 2050 se očekává evropská poptávka až na úrovni 600 GW. Přečerpávací elektrárny jsou v současnosti jediným technologicky vyspělým řešením pro sezónní akumulaci, přičemž obnovitelný vodík se nabízí jako další potenciálně vhodná alternativa. Investice do integrovaného systému elektřiny a vodíku mohou navíc snížit investiční náklady energetického systému odhadem až o 10 %.

10. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Žádáme v plánovaných akcích EK zohlednění strukturálních omezení pro urychlenou elektrifikaci – dostupné možnosti výroby elektřiny, kapacitní možnosti sítí, dostupnost akumulace či technologická připravenost průmyslu.

Odůvodnění:

Sdělení AccelerateEU se zaměřuje především na urychlenou elektrifikaci a rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE). Zdůrazňujeme, že v České republice činí podíl plynu na konečné spotřebě energií v současnosti přibližně 20 % s tím, že další významné objemy plynu nad tento podíl jsou spotřebovávány při výrobě elektřiny a tepla. S ohledem na tuto skutečnost je obtížně představitelné, že by dostupné možnosti výroby elektřiny, kapacitní možnosti sítí, dostupnost akumulace či technologická připravenost průmyslu umožnily rychlou eliminaci plyných paliv, a to jak v krátkodobém, tak ve střednědobém horizontu.

Přestože tento trend respektujeme, považujeme za důležité upozornit na výše uvedená strukturální omezení. Plánované kroky v rámci Sdělení AccelerateEU by proto měly zohledňovat reálnou podobu energetického mixu a možnosti jednotlivých členských států EU, a zároveň i časové nároky na samotnou proveditelnost takové transformace.

11. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Žádáme v plánovaných akcích EK zohlednění role flexibility jako nezbytného prvku pro urychlený rozvoj OZE.

Odůvodnění:

V kontextu akcelerace rozvoje OZE upozorňujeme na rostoucí nároky na flexibilitu energetického systému, kterou je nezbytné zajistit odpovídajícím rozvojem stabilních a říditelných zdrojů. Do budoucna budou ukládání energie a plynové zdroje představovat významný nástroj flexibility, který přispěje k vyrovnávání výroby a spotřeby elektřiny. S tím souvisí i potřeba dostatečné kapacity flexibility, a to způsobem, který umožní pokrýt špičkové potřeby spotřeby a zároveň zohlední dlouhodobý cíl dekarbonizace energetiky.

Zároveň chceme zdůraznit, že v České republice budou plynové zdroje v následujícím přechodném období hrát klíčovou roli při zajištění dostatečné výrobní kapacity v období postupného vyřazování uhelných zdrojů. Budoucí energetický systém, který bude ve větší míře založen na elektřině z jádra a OZE, bude i nadále potřebovat plyn pro zajištění stability elektrizační soustavy. Tato potřeba se odráží i v aktuálním Evropském hodnocení zdrojové přiměřenosti (ERAA). Výsledky ukazují, že v závislosti na zvoleném scénáři může do roku 2035 vzrůst instalovaný výkon plynových zdrojů na 3,6–4,8 GW, což by znamenalo více než dvojnásobek oproti současnému stavu.

12. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Podporujeme zrychlení, a především zjednodušení povolovacích procesů.

Odůvodnění:

Podporujeme zrychlení, a především zjednodušení povolovacích procesů v oblasti budování energetické infrastruktury, a to nejen do nových OZE, ale i jaderných a plynových zdrojů.

13. K části 3.1 Podpora urychlení přechodu k domácí výrobě energie a elektrifikaci

Podporujeme výrobu biometanu v EU v rámci cílů stanovených v REPowerEU.

Odůvodnění:

Podporujeme výrobu biometanu v EU v rámci cílů stanovených v REPowerEU, jako možnosti ke snížení dovozní závislosti zemního plynu ze zemí mimo EU. Zároveň je nutné zdůraznit, že stávající plynárenská infrastruktura je plně kompatibilní s přepravou a distribucí biometanu, a z technologického hlediska proto nevyžaduje významné dodatečné investice.

14. K části 3.2 Modernizace energetického systému

V této části upozorňuje EK na nedostatečné kapacity pro ukládání elektřiny, přičemž si klade za politický cíl usilovat o navýšení této kapacity ze současných 55 GW na 200 GW do roku 2030.

Pozitivní je, že pro naplnění tohoto cíle počítá nejen s bateriovou akumulací, ale i s možnostmi, které nabízí přečerpávací vodní elektrárny (PVE). Právě posledně zmíněná technologie se při svém rozvoji potýká se značnými překážkami nejen z pohledu povolovacích procesů, zásahů do využití území, ale především s nedostatkem možností pro zajištění jejího financování z veřejných prostředků, neboť nejde o klasický OZE ve smyslu definic směrnice o OZE.

15. K části 3.3 Posílení investic

Je pravdou, že z pohledu posledních dvou dekad investovala EU do podpory transformace energetiky nemalé prostředky, nicméně odkaz na Nástroj pro obnovu a odolnost (RRF) není vhodným příkladem, jak velké ambice v rámci dokumentu podpořit. Tento nástroj byl navržen tak, že jeho prostředky je nutné využít do poloviny roku 2026. S ohledem na požadavky EU na administraci kohezních nástrojů, kam RRF rovněž spadá, není proto, byť i nevyužitá alokace národních obálek RRF nyní použitelná bez zásadní legislativní změny u tohoto nástroje, která by jeho aplikovatelnost prodloužila min. o 3 roky.

Současně navržená rozsáhlá aktivace soukromých investic bude vyžadovat úpravy v oblasti taxonomie vedoucí k zařazení dosud přechodných technologií (např. výroba energií z jádra) mezi dlouhodobě udržitelné investice, čímž se jejich atraktivita zvýší i z pohledu soukromých investorů a zejména finančních institucí.